Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collectio Canonum Dionysio-Hadriana - Cod. Aug. perg. 103

[S.l.], [11. Jh.]

Symmachus, Decreta Symmachi Papae

urn:nbn:de:bsz:31-1336

Visual Library

supbiam. Unde cum sibi sacerdotis nomen
um dicauerit condemnatus in ipsius uesti
ce supbie tumor inflictus ē. quae non popu
lus qui in ministeriis donum ipsius sicieb
exclusus ē. Sed anime sola quę pecauerit
iusto iudici proprie erat obnoxia. quod
ubiq: numerosa scripturarum testatur in
structio. unde remotis hominum studiis
sicueversutiis in hac adhuc presenti fragi
litate positorum secdm preces nras admisu
& auctoritate imperia offerte nro unam
catholicam ecclesiam & apostolicam.
Quia hoc solum ē in quo non solum in terris
sed & iam in celo thyum pherre sine fine por
sitis. Subscriptio. Omnipotens ds regnū
& salutem tuam perp& uam protecti
one custodiat gloriosissime & clemen
tissime semper augustae.

EXPLICIT EPISTULA PAPAE ANASTASI.

INCIPIUNT TITULI DECRETORUM PAPAE SIMMACHI NUMERO .V.

.I. Suggestio fulgenti archidiaconi ecclesię

romane d& congregata synodo & praecepto
papae symmachi.

II Interlocutio papae symmachi ut episcopa-
lis ambitus recidiuus amputet&ur.

III Sententia synodi ut si quis papa superstite
pro romano pontificatu cuiquam quolib&
modo fauorem praestare conuincit loci
sui ordine et communione priuet&ur.

IIII Ut si papa morte praeuentus non potuerit
ante de sui successoris electione decernere
is ordinet&ur antestis quem cunctus clerus
aut certe pars maior elegerit.

V Ut si qui ambientes ut factores ambienti-
um coniuratoresque prodiderit non solum
purgetur uindicari esse si fuerint participes
uerum etiam remuneratione dignissimi esti-
ment&ur. EXPL TITULI DECR PP SIMMACHI.

INCIP STATUTA EIUSDEM PAPAE SIM MACHI

PC PAULINI UC DIE KALENDARUM MAR
TIARUM IN BASILICA BEATI PETRI APOS
TOLI SYNODO PRESIDENTI BEATISSIMO

PAPA SIMMACHO FULGENTIUS ARCHI
DIACONUS DIXIT;

Beatitudo uestra dir&ctis an te haec p pro
uinciis auctoritatib; frequenter ludic
sacerdotum synodum conuocauit:
quorum presentia muris uid&ur oculis
constituta. Hunc beatitudo uestrae quae ad
ecclesiastica indemnitates ut ad pacem
totius ecclesiae ptinent, siue concordia dig
n&ur tractatabiliter ordinare: Acclamatu
ab omnib; episcopis & presbiteris.
Exaudi xpe symmacho uita. Dictum e x.
Cuius sedem & annos. Đ. uiii. Ut facias rogam9 x.

·I· SYMMACHUS EPS ECCLESIAE CATHOLICAE
URBIS ROMAE DIXIT;

Concilium dil&ctionis urae negl&ta hiemis
asperitate. sollicitudo nra p ecclesiasti
ca indemnitate specialiter congregauit:
Ut episcopalem ambitum & confusionis in
cestum ut popularem tumultum quae p
subreptionem constat exortum. Commu
nicatio pariter tractatu in futurum pos
simus robuste ac uiuaciter amputare.

Atq; ideo statuetis in posterum ne subuersio
disciplinae auctoritate deinceps presumentium gesti
at tempore similiter. Et per donationem
tractentur. Expressis scilicet sententiis sancien
tes. quid circa romani epi ordinationem debeat
custodiri. Uniuersi epi et prbri dixerunt.
Ut fiat rogamus. d x. Ut scandala amputen
tur rogamus. d uiiii. Ut ambitus extinguat
rogamus. d xii. Exaudi xpe symmacho uita
d ui. Cuius sede et annos. d u. Ut de presentia

·II· SYMMACHUS EPISCOPUS DIXIT: ꝯ fiat. d x.

Quo frater nr necessariae curam puisionis nrae
sensus & affectionib; mei tetigit. & per hoc tem
circa eccle tranquillitatem dinri contem
plationem animum prestat. sic prefectus sum
deliberatione in presenti habita. qui placeat
at & omnib; uris informatae sententiis quem
hoc uenerabili concilio p ecclesiastica [illegible]
tur. Cum qi surrexissent & paululo post iterum
consedissent. Emilianus notarius synodi decreta
uulgauit.

Propter frequentes ambitus quorum eccle
nuditatem ut pollui contusione quae molestia

incomp&enter episcopatum desiderantium
generauit auiditas; ut extinguat futuris prę
sumptio. quam perniciosa temporib; constitu
it sca synodus. ut si quis prbr aut diaconus aut cle
ricus papa incolome & eo inconsulto aut sub
scriptionem pro romano pontificatu commoda
re aut pittatio promittere. aut sacramen
tum prebere temptauerit. aut aliquid
certe suffragium polliceri. ut de hac causa
priuat inconuenticulis factis deliberare atq;
decernere; loci sui dignitatem ut communi
oni priu&ur. Uniuersa synodus surgens ad
clamauit. Exaudi xpe symmacho uita. d. x.
Hic papa cum symmacho. d. xii. Cuius sedes
& annos. d. iiii. Patris se ueritate feriendo
eo qui hoc uiuo sicuti dictum est pontifice quo
lib& modo fuerit ambisse conuictus. Aut
certe temptasse omnib; pariter huius cul
pe reus. anathematis poena pl&tendus.

SYMMACHUS EPISCOPUS DIXIT;

Ergo uniuersitati plac& & ab omnib; recog
noscit ut probat ista sententia. Uniuersa
synodus dixit plac& & quod omnib; plac& fiat.

Si quod absit transitus papae inopinatus e
uenerit ut de sui electione successoris ut supra
placuit non possit ante decernere. Siquidem
in unum totius inclinauerit ecclesiastici
ordinis electio consecretur electus eps. Si
enim ut fieri solet studio coeperint esse diuer
sa eorum de quibus certamen emerserit uin
cat sententia plurimorum. Sic tamen ut sa
cerdotio careat qui captus promissione non
recto iudicio de electione decreuerit.
Sinodus dixit. Placet. Dictum est decim.
Propter occultas aut fraudes aut coniurati
onum sceleratas insidias quas huius sententia
destrictionis consequitur. Si quis ad ecclesias
ticam pertulerit notitiam. consilia eorum qui
contra hanc synodum de pontificali egerit
ambitu. et rationabili probatione conuice
rit particeps actionis huiusmodi non solum
purgatus ab omni culpa sit. sed etiam remu
neratione quae non indigna sit subleuetur.
Uniuersa synodus surgens adclamauit. Pla
cet omnia et adicit. Exaudi Christe Symma
cho uita. Dictum est xxx. Ut ita seruentur rogamus.
d. x.

Ut nullus alter ad episcopatum romanum
deinceps ueniat precamur. Dx. Ut decr&a
nra confirmes rogamus. Dictum e x.

SYMMACHUS EPS ECCLESIAE CATHOLICAE UR BIS ROMAE DIXIT.

Ad adclamationes uestras synodi que iudicium pre
sentia suscipienl adibert. Ecce quae ad sopien
dos ubi error non se presumptionis errores ut
infense reb; ecclesiasticis egritudinis mor
bos. quib; uniuersalis afficiebat ecclesia.
Deliberatio religioni congrua pacis que con
stituit firmitatem pp&em socienlur. Ut
prestante dō quem custodem rerum con
stat bonorum. synodalis ordinatio uigeat.
Atq; omnes sine psone alicuius distinctione
uenire presumpserit. Indita superius destruc
tione pl&atur. Et subscripserunl.

CAELIUS SYMMACHUS EPS SCAE ECCLESIAE

catholice urbis rome his constitutis syno
dalib; a me probatis atq; firmatis consenti
ens subscripsi. Caelius rusticus eps ciuitatis
m&lurnensis subscripsi. & consensi synodalib;
constitutis. atq; in hac me pfiteor manere.

sententiae · Celius bonifatius epi̅ ecclę belri̅
nensis sub scripsi & consensi synodalib; consti
tutis atq; in hac me profiteor manere sententia
Mensen̄ · cuman̄ · Crescontius · tudertinus · Cla
rus · allifanus · Basilius · tollenatis · Uitalis ·
fundanus · Decius · trium tabernis · Innocen
tius · inbaenatis · Ualentin̄ · amiternius · Bas
sus · ferentini noui · Uitalis · fanestris · Uitali
anus · rosellan̄ · Maxim̄ · bleran̄ · Constantin̄ ·
capuan̄ · Benign̄ · aquę uiuensis · Fortunatus
suessan̄ · Palladius · sulmontin̄ · Rufinus · canu
sinus · Uindemius · antecotin̄ · Constantius ·
utriculan̄ · Iohannis · ariminensis · Germanus
pisorensis · Martyrius · terracinensis · Candi
dus · tiburtin̄ · Laurentius · tribensis · Uita
lianus · naarniensis · Seren̄ · numentan̄ · Ius
tus · aceruntinus · Adeodatus · cerrensis · Ste
phanus · nursinestris · Quertius · sabinensis ·
Fortunatus · anagnius · Paschasius · uulturnensis ·
FORTUNATUS EPS ECCLESIAE ANAGHINI PRO
Sanctulo epo ciuitatis signine · qui ea subscri
bere non potuit · p eodem subscripsi · Ualen̄ ·
aclenotan̄ · Felicissim̄ · foro simproniensis ·

Cledensis. amiternin pro romano epo ecclesie priuatium subscripsi. Colonius. foro clodiensis. Epiphanius. beneuentan. Johannis. spolitin. Constantius. benefran. Maximian. perusin. Salustius. emeynus. Lucianus. tarquinensis. Molensis. centum cellis. Florencius. plestan. Maximianus. subaugustan. Fortunatus. fulgenti. Johannes. uiuonensis. Gaudentius. tadinatis. Mercurius. sutrin. Felix. nepesin. Seren. nolan. Aucupius. puteolan. Timotheus. abellinatis. Roscarius. surentinus. Stephan. neopolitan.

Roscarius eps pro fratre meo usto epo subscripsi. Gaudentius uulsinensis. Item gaudentius. eps uulsinensis. pro proiectio epo foronouano. Quintus tecanensis. Gaudentius sicerninti. Bellatore. hostiensis. Maurus. tifernicum. Lampadius. urbis salbiensis. Adeodatus. formiensis. Ursus. stabian. Saturnin. herdontan.

SUBSCIPSERUNT EPI NUMERO LXXIII

CAELIUS LAURENTIUS ARCHIPRBT TITUL praxide hic subscripsi & consensi synodalib; constitutis atq; inhac me profiteor manere sententia.

Januarius prb tit uestine. Marcianus prb tit
sce caecilie. Cordianus prb tit pammachi. Pe
trus prb tit sci clementis. Urbicus prb tit sci
clementis. Paulinus prb tit iuli. Valens pb tit
sce sabine. Petrus pb tit chrysogoni. Soranus
pb tit uestine. Asterius prb tit pudentis.
Istrus prb tit pudentis. Felix prb tit equitii.
Redemptus prb tit chrysogoni. Proiectitius
prb tit damasi. Iouinu prb tit emeliane
Bonus prb tit Pascasius pb tit eusebi.
Johannis pb tit pammachi. Sebastianus pb
tit nicomedis. Mastinus pb tit cyriaci. Andreas
prb tit sci mathei. Seruusdi prb tit sci clem
tis. Opilio prb tit uestine. Petrus pb tit
chrysogoni. Romanus prb tit tigride. Mar
cellinus prb tit iuli. Dominicus pb tit cre
sentiane. Abundantius prb tit sabine.
Marcellinus prb tit romani. Asellus pb tit ui
zantis. Agato pb tit uizantis. Sebastianus
prb tit equitii. Valentinus pb tit eusebi. Ana
tasius pb tit anastasie. Genesius pb tit ni
comedis. Dionisius pb tit emeliane. Epipha
nius prb tit apostolorum. Acontius pb tit
fasciole.

Paulin' pb tit fasciole. Agathus prb tituli a
postolorum. Adeodatus. prb tit equitii. Bene
dictus prb tit gai. Dominicus. prb tit prisce.
Redemptus prb tit tigride. Seuerus. prb tit
gai. Stephan' prb tit marcelli. Crescentio
pb tit apostolorum. Julian' prb tit anas
tasie. Septimus prb tit iuli. Cyprianus.
pb tit marci. Epiphanius prb tit fasciole.
Bonifatius pb tit cecilię. Petrus pb tit prax
edis. Timotheus prb tit marcelli. hilarus
pb tit lucine. Uictorius pb tit sabinę. Lau
rentius. pb tit. sci laurenti. Eutiches pb
tit emilianę. Julian' pb tit anastasię
Marcus pb tit lucinę. Uincemalus pb tit
cercenciane. Abundantius prb tit mar
ci. Uenantius pb tit eusebi. Paulin' prb
sci laurenti. SUBSCRIPSER PRBI NUM LXVII

SUBSCRIPTIO DIACONORUM.

Cyprian' diacon' scę ecclesię romanę reg. IIII.
his subscripsi & consensi synodalib; constitu
tis atq; in hac me psteor manere sententia.
Anastasius diacon' regionis primę subscrip
si. Citonatus diac regionis V. subscripsi.

Iohannis diac. reg. II. subscripsi. Terrentius
diac. reg. I. subscripsi. Testullus diac. reg.
quartae subscripsi. IIII.

ITEM INCIPIT TITULI EIUSDEM CONCILII NONUM

·I· De praelocutione papae symmachi qui
synodi statuta conlaudans clericorum su
orum culpat excessus. quod inter alia et alia
propter constitutum inlustris memo
riae basilii a suo communione desciuerint.
·II· Exempla ipsius constituti synodo recen
III Sententia ipsius synodi quae pre ... set.
factum constitutum nullius esse momen
ti decernitur.
IIII Ut nulli apostolicae sedis praesuli possessi
onem ecclesiae magnam ut paruam imper
petuum liceat alienare ut commutationis
obtentu ad cuiuslibet iura transuertere.
V De domibus ecclesiasticis quae sunt in urbibus
commorandis.
VI Ut non liceat presbyteris urbis romae ti
tulorum suorum praedia seu quidquid iu
ris eorum fuerit quolibet alienare commuto

155

156

quiuero hoc agere temptauerit ordinis sui
amissione plectatur.

VIII Et qui pt̄erit predium ecclę et acceperit
aut siquis prbrorum aut diaconorum nec
non defensorum donati subscripserit ana
themate feriatur.

VIIII Et si quis anathematis poenam pridixerit
et licet documento quo se putat ecclesię pre
dium possidere fructetur. liceatq: cuilibet
ecclesiasticę psonę uocē contradictionis
adferre et cum fructib; preteriti tempo
ris eadem predia alienata reposcere.

EXPLIC TITUL CONSTITUTIONIS PP SIMACHI

INCIP EXEMPLAR CONSTITUTI FACTI A DOMNO SIMMACHO PAPA DE REBUS ECCLESIAE CONSERUANDAS.

Flauio auieno uc iuniore sub die. IIII. iduū
nouembrium in basilica beati petri apos
toli. Residente uenerabili uiro papa sim
macho. una cum uenerabilib; uiris.
Laurentius. Maximo. Petro. laurentio. E
miliano. Tigridio. Felice. Basilicano. Crescent.

Pacatiano. Benigno. Tuffentio. Innocenti
us. Iohanne. Maximo. Stephano. Iohanne
Sereno. Eulalio. Proculeiano. Fortunato.
Laurentio. Eustadio. Marciano. Iocundo.
Candido. Fortunato. Felice. Eutitio. Helpi
dio. Aprile. Innocentio. Mercurio. Hilaro.
Fortunato. Concordio. Asello. Innocentio
Stephano. Gerontio. Paschasio. Vitale. Me
more. Severino. Hilaro. Venerioso. Inno
centio. Casto. Colonico. Silvino. Maximiliano.
Arestone. Severino. Propinquo. Mastuno
Valentino. Sabastiano. Romano. Vinde
mio. Dulcicio. Victore. Urso. Mercurio.
Asullo. Servodi. Adeodato. Asterio. Masti
niano. Felice. Eusebio. Augusto. Proiecti
cio. Chrisogono. Benantio. Rustico. Salustio.
Probo. Amando. Basilio. et Florentio. EPIS;
RESIDENTIBUS ETIAM Proiectio. Masti
no. Epiphanio. Sebastiano. Servodi. Op
taviano. Epiphanio. Anastasio. Abundan
tius. Vicomalo. Paulino. Iuliano. Marcel
lo. Agathone. Benedicto. Crescentiano
Paschasio. Iuliano. Severo. Paulino. Adeodato.

Marco. Iohanne. Laurentio. Timotheo. Adeodato. Hilaro. Stephano. Benenatio. Petro. Petro. et Chrisogono. Littorio. et Chrysogono. Romulo. et Maximino. Fortunato. PRBRIS.

ADSTANTIB; QUOQ; DIACONIBUS. ANASTASIO. HORMISTA. IOHANNE ET AGAPITO.

SYMMACHUS EPS ECCLESIAE CATHOLICAE URBIS ROMAE DIXIT;

I.

Bene quidem fraternitas cura ecclesiasticis legib; obsecuta. sub divini timore iudicii. que erat statuenda diffiniuit. et adiustitie cumulum peruenit. Dum sufficienter universa conplectitur. nec additione indiget plenitudo. Maxime de clericis quos amor dominationis invasit. et iugum disciplinę ecclesiasticę fecit respuere. Quos propterea scisma fecisse apud vos constitit. quib; misericordia tamen quantum mandat universis inpendi. sicut oportuit non negastis. sicut eius cordis eorum non sibi adquirat poenam. Dum contemnit oblata remedia quorum excessus enarrandum difficile est. Unum tamen quod occurrit venerando ordini uestro intimare

non differo. Dixer(unt) inter alia scripturam
quandam inlustris memoriae basilium quasi
p(ro) ecclesiastica amore substantiae subscrip
sisse. In qua nullus romanae ecclesiae nec in
ter fuit nec subscripsit antistes. per quem
potuisset sortiri legitimam firmitatem.
Haec ego inde disputentibus. unde potest u(estru)m iudi
care concilium. Requiratur et referatur in medi
um. ut lectione agnoscatis cuiusmodi pos
sit habere substantiam. S(an)c(t)a synodus re
spondit. deferatur in medium. ut cuiusmodi
sit possit agnosci. Et cum diceret horum
in ista dicta conusrettauit.

EXEMPLAR SCRIPTURAE. I·II·

Cum in unum apud beatum petrum apos
tolum residissent sublimis et eminentis
simus uir praefectus praetorio atque patri
cius agens etiam uices praecellentissimi re
gis odoacris basilius dixit.
Quamquam studii n(ost)ri et religionis intersit
ut in episcopatus electione concordia prin
cipaliter seruetur ecclesiae. Ne per occasionem sedi
tionis status ciuitatis uocetur in medium (in dubium).

Tamen admonitionem beatissimi uiri pape
nostri simplicii · quae ante oculos semper habere
debemus hoc nobis meminimus sub obtestatione
fuisse mandatum · ut propter illam strepitum
et uenerabilis ecclesiae detrimentum si eum de hac
luce transire contigerit · non sine nostra consul
tatione cuiuslibet celebratur electio ·

Et cum legeret · crescomus episcopus ciuitatis tuder
tinae ecclesiae surgens e consessu dixit. Hic per
pendat sancta synodus ut praeter missas personas
religiosas quibus maxime cura est · Delecto
pontifice in suum redierint potestatem · quod
contra canones esse manifestum est · Item hor
misda diaconus legit · Neque confusionis atque dis
pendii uenerabilis ecclesiae sustinere mira
mur · Praeter missis nobis quicquam fuisse temp
tatum · cum sacerdote nostro superstite nihil de
buisset adsumere · Quare si complacuit ue
ut sanctitate plenae et incolumitate omnia quae ad
futuri antistitis electione respiciunt · reli
giosa oneratione seruentur · Hanc legem speci
aliter praeferentes quam nos heredibus quae nostris
christiane mentis deuotione sancimus · ne usquam

predium seu rusticum siue urbeanum [illegible]
namenlae aut ministeriae ecclesiarum que
nunc sunt. uel que ex quib; lib& titulis ad ec
clesiarum iura puenerint. Abeo qui nunc an
testis sub electione communi fuerit ordi
nandus. Et illis qui sūt uiri sētis sequentur
quocumq; titulo atq; commento alienare
uoluerit. inefficax atq; inritum iudic&ur.
Sicq; faciendi ut consentiendi accipiendiq;
anathema sit. Maximus eps bledone eccle
dixit. Modo scā synodus dign&ur edicere.
si licuit laico homini anathema in ordine
ecclesiastico dictare. Aut si potuit laicus
sacerdoti anathema dicere. & contra cano
nes quod ei non comp&ebat constituere.
Dicite uobis quid uid&ur. de me licuit laico
legem dare. Scā synodus dixit non licuit
Et ea dicit in lege sequentia. Hor mista dicta
legit. Et his que predium rusticum ut ur
beanum iuris ecclesiastici fuerit consecu
tus. nouerit se nulla lege ut prescriptione
munitum. Sed siue is qui alienauerit siue
qui&im sequenti uoluntate contraria

Prędium huiusmodi alienatum p(er)io carte
temptauerit. Idem cum fructib; restituat
qui illud fieri consecutus. Et cum legeret
stephanus eps uenisię ecclę. surgens e con
sessu suo dixit. Nec loci illius erat ista presu
mere. Sca synodus dixit. perlegatur.
Hormisda diaconus legit. Quae etiam poenā
placuit accipientes heredes pro heredes
q; respicere. In qua re cuilibet clericorum
contradicendum libera sit facultas. Ini
quum e(st) enim et sacrilegii instar. ut quae ut
pro salute uel requie animarum suarum
unusquisq; uenerabili ecclesię pauperum
causa contulerit aut certe reliquerit. ab his
quos haec maxime seruare conuenerat
in alterum transferat. Plane quęcumq;
in gemmis uel auro atq; argento. nec non
et uestib; minus aptae usib; uel ornatui uide
bantur ecclę quę seruari ac diu manere
non possunt. sed iusta ęstimatione uen
dantur et eorum erogationi religiose proficiant.
Cumq; lecta fuisset. Laurentius eps medio
lanensis ecclę dixit. Ista scriptura nullum

romanae ciuitatis potuit obligare pontifi
cem. quia non licuit laico statuendi in ec
clesia praeter papam romanum habere
aliquam potestatem. quos obsequendi ma
net necessitas non auctoritas imperandi.
Maxime cum nec papae romanae subscripsit
nec alicuius secundum canones metropolitani
legatur accessensus. Petrus eps rauennatis
aecclesiae dixit. Scriptura quae in uestra congre
gatione uulgata est. nullis eam uiribus sub
sistere manifestum est. quia nec canonibus
conuenit. et a laica non concepta persona
detur. Maxime quia in ea nullus praesul
sedis apostolicae inuenitur ut propria sub
scriptione firmasse monstratur. Eulalius
eps syracusanae aecclesiae dixit. Scriptura quae
in sacerdotali concilio recitata euiden
tissimis documentis constat inualida.
Primum quod contra patrum regulas a lai
cis quamuis religiosis quibus nulla de aecclesi
asticis facultatibus aliquid disponendi le
gitur umquam attributa facultas facta
uidetur. Deinde quod nullius praesulis apos

stolicae sedis subscriptione firmatae docetur.
Quod sicut unius libet provinciae sacerdotes intra
suos terminos concilio habito. Quicquid sine
metropolitani sui consensu statuerint ut auctorita
te statuerit irritum esse debere patres
sancti sanxerunt. Quanto magis quod in apos
tolicae sede non existente praesule. qui prae
rogativam beati meriti apostoli petri per
universum orbem primatum obtinens sa
cerdotii. Sanctitatis synodalibus consuevit
tribuere firmitatem. A laicis licet consentien
tibus aliquantis episcopis. qui tamen pontifici
a quo consecrari probantur praeiudicium in
ferre non potuerunt praesumptum fuisse cognos
citur. quibus caterae non dubium est. nec pos
se in lege ecclesiastica ullo modo statuta censeri.
Sancta synodus dixit: Licet secundum prosecutionis ser
monem venerabilium fratrum nostrorum.
laurentii petri eulalii cresconii maximi
et stephani. Nec apud nos incertum habe
tur hanc ipsam scripturam nullius esse mo
menti. Quo etiam si aliqua possit subsiste
re ratione modis omnibus in synodali con

uentu prouidae beatitudinis urę sententia
eneruari conueniebat. & in irritum deduci
ne in exemplum remaneret praesumendi. qui
b; lib& laicis quamuis religiosis uel potentib;
in quacumq; ciuitate quolib& modo aliquid
decernere de ecclesiasticis facultatibus. qua
rum solis sacerdotib; disponendi indiscussa
a dō cura commissa doc&ur. Symmachus
eps dixit. Modo quia dn̄s praesentiam urām uo
tiuam mihi sub qualib& occasione concessit
Uolo si plac& rem fieri firmam. quam credo
ecclesiasticis facultatib; conuenire. ut
cognuscant omnes quos in me uanus furor
excitauit. Nihil me magis studere quam ut
saluum esse possit. quod mihi ē a dō sub dis
pensatione commissum. sed & iam quib; li
b& successorib; dm̄ timentib; gradum esse
debeat. & ad ecclesiastici custodiā patri
monii ptinere. Scā synodus dix. Sciam pro
uisionem urām necessarii studere. & ideo
in ura ē potestate sequenda disponere.
Symmachus eps ecclę catholicę urbis romę   .III.
dixit. Magna quidem uenerando & sacer

et sacerdotali debetur cultura proposito
cui minime de studio queritur esse non
de necessitate disponere. Sed quo mali
quibus aliena postulantibus uitiorum ma-
auctoritate repudiatur. honestatis se pabu
lis totum putant expedire quod licet. Et
tandem praedae inhiant potentialiter superne
pietatis abutitur expetentibus correcti
onem. Caelo moderante iudicium se existimant
non teneri. Et clarum sit quod apud cer
tos in occasione recipiendi procedat diui
nae mora sententiae. Sed nos quos pastora
lis cura et ecclesiasticae adstringit pro dis
pensatione credita ratio reddenda sub
stantiae opus est ut sollicitudinem nostram non
solum ad praesentia. sed etiam ad secutura
saecula porrigamus. Ne ad animae nostrae detri
menta contingat: si hii qui possunt statuisse
debere innocentiam praesumuntur de liberta
te deliquerint. cum religiosa possint et nos
et successores nostri potestate fulciri legibus
ecclesiasticis seruientes

IIII. Hiis ergo perpensis mansura cum domini nostri con

sideratione decreto sancimus · ut nulli apos
tolice sedis presuli presenti die donec dispo
nente domino catholice fidei inconcusse doctrina
nec saluatoris liceat predium rusticum
quantacumque fuerit · ut magnitudinis uel
exiguitatis sub perpetua alienatione ut com
mutatione ad cuiuslib& iure transferre.
Nec cuiusquam excusent necessitatis obtentu.
quippe cum non sit persone de quo loquimur.
Nec aliquid clericorum ut laicorum sub hac oc
casione acceptum tueatur · sed nec in usu fructu fu
ra aliquib; dari liceat · nec decetar & meri · pre
ter clericos & captiuos atq; & peregrinos. Ne male
tractationis ministretur occasio · cum libera
litati ille aliena itinera reseruent. Sane tan
tum quib; lib& urbib; constitute que rusta
tum necesse est expensa non modica sustentari
Exceptis si offerri contigerit sub iusta existima
tione sedium & diuini timore iudicii com
IV · mutentur.
Pariter autem ecclesiarum per omnem romane ciui
tatis titulos qui sunt presbiteri ut quicumque fuerint
adstringi uolumus lege custodes. quia nefas

dictum e obligatione quae se p(er) karitatem x(christ)pi
con&it sum(m)i pontifex ecc hominis secundi
in ecclesiae ordinis nomine teneri. Quicumq; ta
men oblitus d(e)i & decreti huius inmemor
cuius romanae ciuitatis sacerdotes uolum(us)
religiosis n(e)g(otiis) (ex)cib; deuinceri. In constitutum
presens committens quicquam de iure titu
lorum ut ecclesiae superius praefata quolib&
modo pr&er aurum & argentum ut gemmis &
uestes quoq; si sunt ut si accesserint aliquamo
bilia adornamenta diuinę minime p(er)tinen
tie p(er)p&uo iure exceptis dum taxat sub pre
facta condicione domib; alienare tempta
uerit. Donator alienator acuenditor hono
ris sui amissione mult&ur.

Sqt Pr&er ea qui p&ierit aut acceperit ut qui
presbyterorum aut diaconorum seu defenso
rum danti subscripserit quod irascitur d(eu)s an
mae suae partit anathemate feriat. Sitq; accę
pienti ut subscribenti de p(er)sonis superius con
prehensis. Id est quae anathemate feriri cen
suim(us) instatuta poena con lubesnium seruata
quam premisim(us) in alienatore uindictam nisi

forte et alienator sibi dum repetit. et qui acci
pit celeri restitutione prospexerit. VIII
Quod si minore animę suę cura quisque reme
dium oblatum forte neglexerint supra ea poe
narum genera quę superius tenentur adscrip
ta contrahat. Si quod conceptum fuerit docu
mentum universis viribus quę omnis ab initio
nullas habuerint efferetur. sed et licem liceat
quibuscumque ecclesiasticis personis vocem contra
dictionis offerre. Et ecclesiastica auctorita
te fulciri. Haec ut cum fructibus possit alienare
poscere nec aliquod se ante tribunal xpi ob
staculo muniat. Quae religiosis animabus
ad substantiam pauperum derelicta con
trahes sine ali quae pi&lectis consideratione
dispergit. Huius etiam constitutis legum in apos
tolicę tantum volumus se deservari univer
sis ecclesiis per provincias secundum animarum
considerationem. Quo proposito religiosi
convenire rectores earum viderint more
servatum. ET SUBSCRIPSERUNT.
Caelius Symmachus episcopus ecclesię romanę
huic constituto a nobis facto subscripsi.

Caelius laurentius eps sce mediolanensis ecclę
huic constituto a uenerabili papa symma
cho facto subscripsi. Petrus eps catholicae ra
uennatis ecclę huic constituto a uenerabili
papa symmacho facto subscripsi. Eulalius
eps scę ecclę siracusana huic constituto a ue
nerabili papa symmacho facto subscripsi.
Crisconius. tudertinus. Emilian'. uetellensis.
Jocundus. augustin'. Tygridius. taurinatis,
Uitalis. fundan'. Bassus. mutinensis. Pacaty
coaniliensis. Maximus. bleran'. Martyrius
tarraconensis. Ruffentius. ignatinus. Basi
lius. tullentinus. Mastimian'. ostensis. Benig
nus. aqueuiuensis. Fortunatus. uersanensis.
Siuennus. tondannensis. Eucarpus. mensanen
sis. Johannis. spolitin'. Stephan'. uesoninus.
Ualentinus. amiternin'. Romolus. penestinus.
Probi. casmagenensis. Uindemius. anleatin'.
Candidus. tiburtin'. Fortunatus. fulgenatis.
Proculeian'. sepinatis. Fortunatus. abagnin'
Paschasius. uultusnensis. Marcian'. acan
ensis. Maximian'. perusin'. Chrysogonus
albinensis. Eutytius. traenensis. Laurentius

uobicenensis. Mercurius. samnini. Aprilis. nuce
rinus. Memor. canosini. Innocentius. forosip
niensis. Florentius. plestinensis. Felix. neple
sinus. Concordius. mesenatis. Amandus po
tentini. Asellus. populiniensis. Colonius
foroclodiensis. Helpidius. uoliterninus.
Proiectus. fermoui. Uenerosus. pellensis.
Bonifatius. foro flamminiensis. Sebastiani
siranus. Rusticus. bursentinus. Uenancius.
synogaliensis. Uictor. dunensis. Innocentius.
tiferncentius tiberinorum. Siluinus. ueli
ternus. Iustus. signiensis. Areston. ostensis.
Augustus. liparitani. Felix. nepesinus. Pro
uisto. Asterius. aquinatis. Propin
quus. trebicatis. Eusebius. fanestris. Eroma
nus. numentanus.

T. VII.

CONSTITUTUM SYNODALE QUANDO PAPA
SYMMACHUS ACCUSATUS EST ET IN
NOCENS EST REPERTUS

Rufo magno fausto auieno uc conss sub
die x kl novembrium. scā synodus apud
urbem romam ex precepto gloriosissi
mi regis theoderici ex diuersis regionib; con
gregata in xpi nomine dixit: Cum ex diuer
sis prouinciis ad urbem romam conuenisse
sacerdotes regia precepiss& auctoritas:
ut de his que uenerabili pape symmacho
apostolice sedis presuli ab aduersariis ipsius
dicebant' impingi scm concilium iudicar&.
Ligurie emilie uel uenetiarum episcopis quos
ad presentiam principis ipse itineris ductus
attraxit. Consuluimus regem incubuit n&ces
sitas consulendi. quae nos uoluiss& a&ate
fractos debilitate corporis inualidos causa
congregari. Respondit prefectus rex piissi
mus bone conuersationis affectu. plura ad
se de papae symmachi actib; horrenda fuis
se placita. & in sinodi oportere si uera ess& ini
micorum ei' obiectio iudicatione constare.
Memorati pontifices quib; allegandi minime
beat occasio suggesser' ipsum qui dicebatur
impetitus debuisse synodum conuocare.

Scientes quia et sedis primum petri apostoli
meritum et principatum. deinde secutae
iussionem domini conciliorum venerandorum
auctoritatem ei singularem in ecclesiis tradi
dit potestatem. Nec eam tale dicte sedis antis
titem minorum subiacuisse iudicio. In pro
positione simili facile forma aliqua tes
taretur. Sed potissimum summus princeps ipsum
quoque papam in colligenda synodo volun
tatem suam litteris demonstrare signifi
cavit. Aitam sublimitudine et pagine postula
tesunt. quas ab eo directas constabat. haec
de sacerdotibus sine tarditate constitu
it. Ut quicquid in eodem negotio actum
scriptis romani et diversis terrarum ut re
gionum partibus dei pro securitatione proventum
est. Et dum venerabili collectione de incipi
endo haberetur negotio prout poscebat
causae tractatus. Sanctus papa sinmachus
basilicam iuli in qua pontificum erat con
gregatio prout habuit cura celestis in
gressus est. Et de evocatione synodi clementis
simo regi gratias retulit. et rem desiderii sui

euenisse testatur. Causa ergo de sacerdo-
tum animisq; d&concilio nondum firmatae
iustitiam ministrabat' absciscae aucto-
ritatem ordini colligendo sicut poscebant ec-
clesiastica statuta in omnium quibidem
conuenerant epi presentia sedespe ssuse'
Spe constitutus iterator qui contra relegione
contra statuta uideri ut contra regu-
las maiorum a pe ste cleri ut ab aliquib;
laicis fuerat postulatus & ordinatione
antistitum sicut debeat sedm propositum
prima fronte caderet. Et omnia quae p sug-
gestionem inimicorum suorum amiserat'
potestati ei ab honorabili concilio redde-
rentur. & tunc ueniret ad causam. & si ita
recte uideretur accusantium ppositionib;
responderet. Digna res uisa e maximo sa-
cerdotum numero ut alligatio et q; mereretur effectu.
decernere tamen aliquid synodus sine regia
notitia non presumpsit. sed suggestio ius-
ta p legatorum neglegentia non meruit'
sedm uota responsum. Iussione regis precep-
tionib; papa symmachus ante patrimonii

ut ecclesiarum quas amiserat receptione
cum inpugnatoribus suis in disceptatione con
fligere. Qui potestati suae privilegia et
quae pro conscientiae quantum iuste estima
mus emendatione submiserat, nec hac uo
luit vice resumere. Sed dum esset synodus
in hierusalem basilicam sessorianam palla
cii constructam aliquibus sacerdotibus visum est.
ut libellum quem accusatores porraue
rant qui cotidie seditionibus appellabant
susciperetur a synodo. In quo suscepto duo
erant quae vel veritati inimica essent vel
ipsi quantum ostendit conventus ecclesi
astico proposito repugnare. Unum quia
dicebant crimina memorati superius sym
machi papae apud regiam constitisse noti
am. quod falsum esse declarauit. Non enim
quasi novam causam audientiae commisis
set. si ei conscientia convictum de errore
solam scire expectare sententiam. Aliud
quod per servos de his quae obiciebant se eum
loquebantur posse convincere. addentes
ut ipsa mancipia traderet. Quibus quartum

illi accedere debeant possint in iudicatione supe
rari. quę rei sunt canonib; & ipsis publicis etiam
legib; inimica. Cum patrum statuta sancxis
sent. ut quos ad accusationem legis sęcli non
admittunt. his dicendi in cognitione uel ad
sequendi aliquid negotia esse licentia. Et
dum inter ista quę essent facienda testant͂
Prefectus papa ut causa diceret occurrebat.
Qui ueniens ab inruentib; turbis ęmulorum
suorum ita tractatus est. ut multis presbi
teris. qui cum ipso ierant p̄cęsse de ipsa
mortis fuisset occasio. & recertium adhuc
uestigia uulnerum inlustris uir comis ali
gernus & sublimes uiri gudila. & uereulfus
maiores domus regię p̄spexissent. quod se
unde egressus fuerat ad beati petri aposto
li septa conuicerit. His itaque actis & reb; in ha
confusione turbatis. Iterum nos ad iustiti
am contulimus principalem. scientes diuini
tate propria curam gerere dominum. quę
ad rei p. gubernacula ipsa prouideret. Cu
ius mansuetudini omnia relationis serie
sic res poscebat ingessimus. Instantes & con

sepe nominatum papam post cedem cui sub iacuerat cum suis. Si uoluntatem rursus habere & eundi ad iudicium fuisse commonitum. sed adlegasse eum p directores epos in dictis canonib; sibi concessisse affectu purgationis suę culmen humiliat; quęcumlis periculis poene fuisse oppressos domnum regem habere potestatem. quod uell& facere endi se interim iustitię renitentem statutis canonicis non posse conpelli. Ad haec serenissim rex taliter do aspirante respondit. In synodali esse arbitrio in tanto negotio sequenda persribere; nec aliquid ad se pr&er reuerentiam de ecclesiasticis negotiis ptinere. Committens & iam potestati pontificum. ut siue propositum uel l&audire negotium. siue nollent quod magis putarent utile deliberarent. Dummodo uenerandi prouisione concilii pax in ciuitate romana xpianis omnib; quęcum iurie offertur dimendata conpler&. ecclesię suę dar& rectorem. Agnoscentes itaq; nullum nobis laborem alium remansisse

nisi ut dissidentes cum humilitate prepo
sitimus ad concordiam hortaremur. Quacumq(ue)
tam p(er) rei restabat: unde d(e)o pareremus. &
s(an)c(t)e principis uoluntati mittam(us) senatum
amplissimum. quadi oportuit legatione
destinata monentes & instruentes cau
sas di ipsius esse iudicio committendas
qui uel & corpus occidere & anima(m) mitte
re in gehennam. Qui dicit mihi uindictam
& ego retribuam. Apud quem conscientia
nuda e(st) cui non obsconditur occulta cogi
tatio: prudentes uiros oportere quanta
inconuenienter & preiudicialit(er) in huius
negotii principis contigissent. & nos uitam
p(er) hanc quam ipsi uocabant remissione(m)
peccatis non aperire sed claudere. Qui
quod dicebat maiori iudicii seruabam(us). in
struentes eos. quia p(ro) nos illis xp(istu)s innotuit.
non esse ouium lupi insidias preuidere sed
pastoris. Maxime quia in causa prefata
multos se dignabant cognoscere & d(e)o sa
tis facere: quos error inuoluerat. Et quia
non poterant plura sub hac occasione &

clesię membra dispgi · sed magis p mansue
tudinem sustineri. Sic bonimos operis pau
lus magister instruxerat dicens · sanandos
esse plurimos per patientiam & doctrinam.
Et quicumq; putant rei & grauib; peccatis
inuoluti · quamuis nullus ē qui delicto care
at · sicut iohannes testat̄ apostolus · Si dicā
quia peccatum non habeo mendax sum ·
hos tamen magis pressim̄ hominum susten
tam & pr&eriti has passiones iudicia diui
na suspendi. Maxime cum illa quę premi
sim̄ inl̄ eclia de auctoritate sedis obsta
rent · quia quod possessor ei quondam bea
tus p&rus meruit in nobilitate possessionis
accessit · Et claritatem u&erem uobis dat
d& xpi dote sectorib; clamantes scriptū esse
p proph&am & p sponsa cdi · numquid non uel
l& mari mea ad consummendum eos qui er
rauerunt. Haec & eadem sepissime sic opostu
it comonentes · ut habita in lentione disca
derent · & factum iri in quod dn̄s inspiraue
rat iuxta mandatū principis non discrte
rent · sed sequerent̄ sic decebat eccle filios.

n& sub hac intermissione contenderent. &
crescerent ecclesiae detrimenta. quae res posce
bat cum festinatione succurri. & nobis hu
ius celebritatis & illis oboedientiae necessitas
imminebat. Maxime cum omnem poene ple
bem cernimus ei cōmunioni indissociabilit̄
adhesisse. cuius nos non modica cura stimu
labat. ne in aliquo (labe velut) leuior & ur errore. Quib;
alligatis dum dni nri obtestatione decernim;
harum necessitatum ut religionum cõsidera
tione adstricti. & caelestis ppensis omnib;
quae hinc acciderant inscriptione sacerdotis
Symmachus papa sedis apostolicae presul ab
huiusmodi propositionib; inpetitus. quan
tum ad homines respicit. quia totũ causis
obsistentib; superius designatis constat ar
bitrio diuino fuisse dimissum. Sit inmunis
& libera xpiane plebis sine aliqua de obiec
tis oblatione in omnib; ecclesiis suis adius
sedis suae ptinentib; & tradat diuina myst
teria. Quia eum ab inpugnatorum suorum
petitione propter superius designatas cau
sas obligari non potuisse cognouimus. Un

desedm principalia precepta quę nr̄ę hoc
tribuunt potestatū & quicquid ęcclesiastici
intra sacrū urbem romam ut foris iuris ē
reformam̄. totam causam dī iudicio reser
uantes. Uniuersos hortamur ut sacrā com
munionem sicut res postulat abeo percipi
ant & dī & animarum suarum meminerint.
Quia ipse & amator pacis ē & ipse pax est.
qui non ait. pacem meam do uobis pacem
meam relinquo uobis. Et in quacumq; ciui
tate pacem esse confirmandam adfirmant
beatos esse pacificos. Hęc quicumq; ex in
structione nr̄a quod non ęstimamus ut ñ
admittit ut retractari posse crediderit.
Uideat quia in diuino iudicio contemptus sui
ratione ē. sicut de dō confidimꝰ redditurus.
De clericis memorati pap̄ę. qui ab ep̄o suo
ante tempus alicuius contra regulas discer
ser̄ & scisma fecer̄. Hoc fieri decreuimus
ut eos satis facientes ep̄o suo misericordia
subsequat̄. & officiis ęcclesiasticis regradu
ati restituti. Quia dn̄s & redemptor nr̄
oues perditas ab errore lętat̄ inuenias.

& sup prodigum filium paternam liberalita
tem celestis medicator adcommodet. Quis
quis uero clericorum p hanc formam a nob
probatam quodcumq; sacrati dō loci in eccle
siae romanam missas celebrare praesump
serit praeter conscientiam papae symmachi
dum uiuit statutis canonicis uelut scisma
ticus percellatur. Ista non sufficiant cum
dī notitia sincere protulisse.

SUBSCRIPTIONES EPISCOPORUM.

Laurentius eps ecclesiae mediolanensis huic
statuto nro in quo totam dī iudicio commisi
mus subscripsi. Petrus eps eccle rauennatis
huic statuto nro in quo totam causam dī iudi
cio commisimus subscripsi. Felix tarantis.
Bonifatius aquae uiuens. Maximus bleran.
Casian. mutinensis. Gerontius ficuclensis.
Stephan. benusinus. Laurentius boensis.
Fortunatus fulginensis. Mercurius surryn.
Stephan. neapolitan. Hilarus tempsan.
Maximilianus perusin. Innocentius festinatis.
Concordius mesinatis. Uitalis fundanus.
Castus portuensis. Aristus ostensis.

Mastyrius teracensis. Victor lunensis. As
terius aquinatis. Chrisogonus albanensis
Amantius potentin'. Romanus numentanus.
Ursus reatinus. Crescentius tudertin'. Inno
centius muanatis. Iohannes spoletan'. Eus
tasius atemanensis. Laurentius uergoma
tis. Eucarpus merescape. Ruffentius agna
tius. Sexan' nolan'. Marcian' acan'. Euticus
pranensis. Fortunatus agnin'. Paschasius
uulturnensis. Innocentius foro simpnien
sis. Felix nepesinus. Hylarus tempranen
sis. Innocentius direntium tiberinorum.
Seuerin' tundartan'. Siluan' uelitensis.
Sebastianus suranus. Mercurius gaumati.
Felix atellan'. Rusticus buxentin'. Propin
quus tribensis. Adeodatus formian'. Boni
fatius camerytan'. Iustus signatin'. Unde
mius antatin'. Augustus lipaeytan'. Ua
lentinus amiternin'. Fortunatus suestan'.
Iocundus augustan'. Tigridius teanganus.
Urigan'. celenensis. Iohannis ariminensis.
Proculeian'. sepinatis. Candidus tiboftinus.
Aprilis latencenensis. Asellus populenensis.

Memor. aeconusinus. Colonicus. forocladiensis.
Helpidius. uoloterrnan. Johannes. turytanus
Adeodatus. siluecandide. Uenerius. padlen
sis. Rogatus. tauromenitanus. Seruusdi
ferenensis. Probus. carmetanensis. Dulcicius.
sci artimi EXPL EXEMPL. CONSTIT PP SYMMACHI.

INCP TITULI DECRETOR PP HORMISDE

I. Epistulae iustini aug ad hormisd. NUM. IIII.
II. Exemplar precum.
III. Hormistae iustino augusto.
IIII. Hormista presbiteris & archimandritis
secundae syriae. EXPL TITULI.

INCP DECRETA EIUSDE PP HORMISDE

Iustinus augustus hormisde papae. Quod fuimus semp & quod sumus studio proconciliandis sententiis catholicam fidem colentium ut eodem animo cuncti uenerentur. Lumen indiuiduum trinitatis peclam fecisse dinoscimur. nunc legatum aduram beatitudinem ultro ob hoc ipsud diligentes gratum us magistrum scrinii. Quo remedium tan